

NOTAT

Geografisk spredning af økonomiske konsekvenser for husholdninger og virksomheder ved Vores energi

Initiativerne samt finansieringsmodellen fra Vores energi vil give gevinster såvel som udgifter for husholdninger og erhverv. Forskellige typer husholdninger og virksomheder vil dog blive påvirket forskelligt. Det er ikke muligt at specificere gevinster og udgifter ned på kommune-niveau, idet det ville forudsætte meget detaljerede data og beregninger, herunder data om konkrete virksomheders energiforbrug. Det er dog muligt at sige noget generelt om fordeling af gevinster og udgifter for forskellige typer husholdninger og virksomheder og den geografiske spredning af disse typer husholdninger og virksomheder.

Gevinster og udgifter for husholdninger

For stort set alle typer husholdninger gælder, at energiudspillet giver incitamentet til at reducere og konvertere sit energiforbrug med henblik på at modvirke en stigende energiregning. Men det gælder også, at finansieringsmodellen isoleret set medfører øgede energiudgifter, herunder øget betaling af PSO og tariffer over energiregningen samt forsyningssikkerhedsafgift på brændsler til rumopvarmning. Stigningen på elregningen som følge af øget PSO-betaling og øgede tariffer gælder for alle typer husholdninger. Derimod vil belastningen fra forsyningssikkerhedsafgiften være afhængig af opvarmningsform. Skal man vurdere den geografiske profil på belastningen, er opvarmningsformen derfor udslagsgivende.

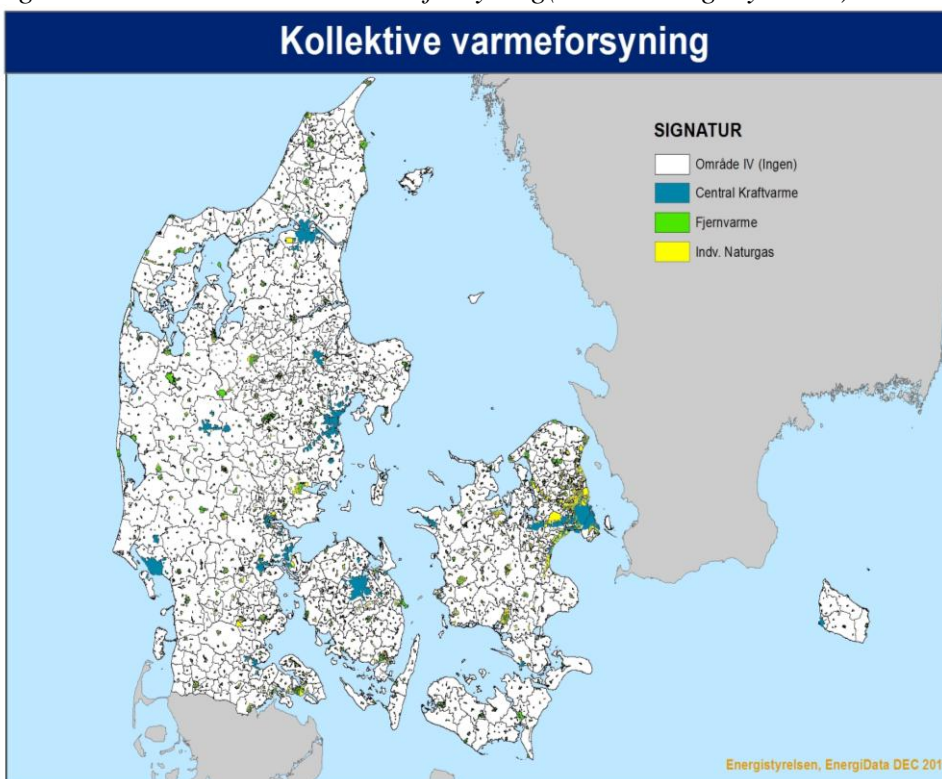
Generelt gælder, at husholdninger med individuel opvarmning vil se den største umiddelbare stigning i energiudgifterne, både som følge af den forventede stigning i brændselspriser frem mod 2020 og som følge af finansieringsmodellen, hvor brændselsforbrug til rumvarme som noget nyt beskattes særskilt via forsyningssikkerhedsafgiften (udover eksisterende energiafgifter). Omvendt er det også husholdninger med individuel opvarmning på olie, som vil kunne høste de største gevinster ved at konvertere til anden opvarmning. Det vil dog næppe være attraktivt at konvertere træpillefyr til andre opvarmningsformer. På baggrund af ovenstående kan man således ikke entydigt konkludere, at husholdninger med individuel opvarmning får større økonomiske byrder end andre typer husholdninger, når man ser på den samlede pakke af initiativer og finansiering.

Geografisk distribution af forskellige typer husholdninger

Som det fremgår af nedenstående kort, er husholdninger med central kraftvarme koncentreret omkring de større byer (markeret med blå i figur 1). Husholdninger forsynet med øvrig fjernvarme (fra varmeværk eller decentralt kraftvarmeværk) er spredt udover landet (markeret med grønt i figur 1) uden klar geografisk tendens. Der er særlig stor koncentration af husholdninger med individuelle gasfyr på Østsjælland og udenfor København (markeret med gult i figur 1).

Udenfor fjernvarme- og gasområder (markeret med hvid i figur 1) er oliefyr den primære opvarmningsform suppleret af individuel opvarmning baseret på VE (primært varmepumper og træpillefyr). Husholdninger med oliefyr er placeret spredt over hele landet udenfor større bysamfund. Den største belastning forekommer i områder, hvor der ikke er mulighed for tilslutning til fjernvarme, og konverteringsmulighederne derfor er begrænset til individuelle løsninger. Hertil kommer dog, at energisparemulighederne, der blandt andet støttes med den nye renoveringspulje, alt andet lige vil have størst værdi i de områder, der har de højeste varmepriser. Derudover vil regeringen sikre en række af de decentrale kraftvarmeværker mulighed for øget fleksibilitet i brændselsvalget. Dette kan sikre billigere varmepriser i en række fjernvarmeområder udenfor de større byer.

Figur 1: kort over kollektiv varmforsyning(kilde: Energistyrelsen)

Gevinster og udgifter for virksomheder

Som for husholdninger gælder, at fordelingen af gevinster og udgifter også for erhvervsvirksomheder afhænger af flere faktorer, herunder den relative sammensætning af virksomhedernes energiforbrug på el, varme og forskellige brændsler. For langt størstedelen af erhvervslivet medfører finansieringen af energiudspillet forholdsvis begrænsede merudgifter. Finansieringen af regeringens energiudspil vil isoleret set medføre en merudgift på ca. 1,5 mia. kr. for det private erhverv, hvilket i gennemsnit svarer til 800 kr. per beskæftiget.

Serviceerhvervene vil opleve en øget belastning via øget PSO-betaling og nettariffer samt forsyningsikkerhedsafgift på brændsler til rumvarme. Dette forventes imidlertid at have begrænset effekt på serviceerhvervenes økonomi og beskæftigelse, idet servicevirksomheder typisk kun i mindre grad er internationalt konkurrenceudsatte, og da energiudgifterne i øvrigt typisk udgør en begrænset del af serviceerhvervenes driftsudgifter. Dertil kommer, at service-

erhvervene har mulighed for at bruge energiselskabernes energispareindsats til at reducere energiforbruget og dermed energiregningen.

Fremstillingserhvervene har typisk et større energiforbrug – enten i form af elforbrug eller brændselsforbrug til proces. Fremstillingserhvervene belastes dermed af øget PSO, tariffer samt forsyningssikkerhedsafgift. Samlet set er belastningen af *fremstillingserhvervene* som følge af Vores energi imidlertid begrænset, idet det foreslås at lempe energiafgiften på procesenergi med 0,6 mia.kr. Med denne lempelse friholdes erhvervene samlet set for afgiftsstigninger som følge af forsyningssikkerhedsafgiften, hvilket tilgodeser fremstillingserhvervene.

Dertil kommer, at virksomhederne i fremstillingserhvervene kan få en gevinst som følge af den nye grønne erhvervsordning til fremme af VE på ca. 0,5 mia. kr. om året samt muligheden for at bruge energiselskabernes energispareindsats til at reducere energiforbrug og dermed energiregningen. Sidstnævnte forventes også at komme fremstillingserhvervene til gode. En del af disse tilskud vil modsvare de meromkostninger, som virksomhederne vil skulle afholde for at omstille til vedvarende energikilder og spare på energien, men - afhængigt af den konkrete udformning af ordningen - vil tilskuddet udgøre en direkte gevinst for virksomhederne.

Dette dækker dog over et mere kompliceret billede, hvor der vil være ganske store forskelle mellem de forskellige virksomheder afhængigt af, hvilke typer energi de anvender, til hvilke formål energien anvendes, og hvor energieffektive virksomhederne er i udgangspunktet. For nogle fremstillingsvirksomheder med stort energiforbrug vil lempelsen på procesenergi samt fordelene som følge af den grønne erhvervsordning og energiselskabernes indsats mere end opveje belastningen fra øget PSO og tariffer. Det skyldes grænsen for PSO betalingen. Andre virksomheder vil imidlertid kun få mindre gavn af lempelsen på procesenergi, ligesom de kan være i en situation, hvor de har vanskeligt ved at identificere projekter, der gør det relevant at søge om tilskud fra puljen til VE i proces eller under energiselskabernes energispareindsats.

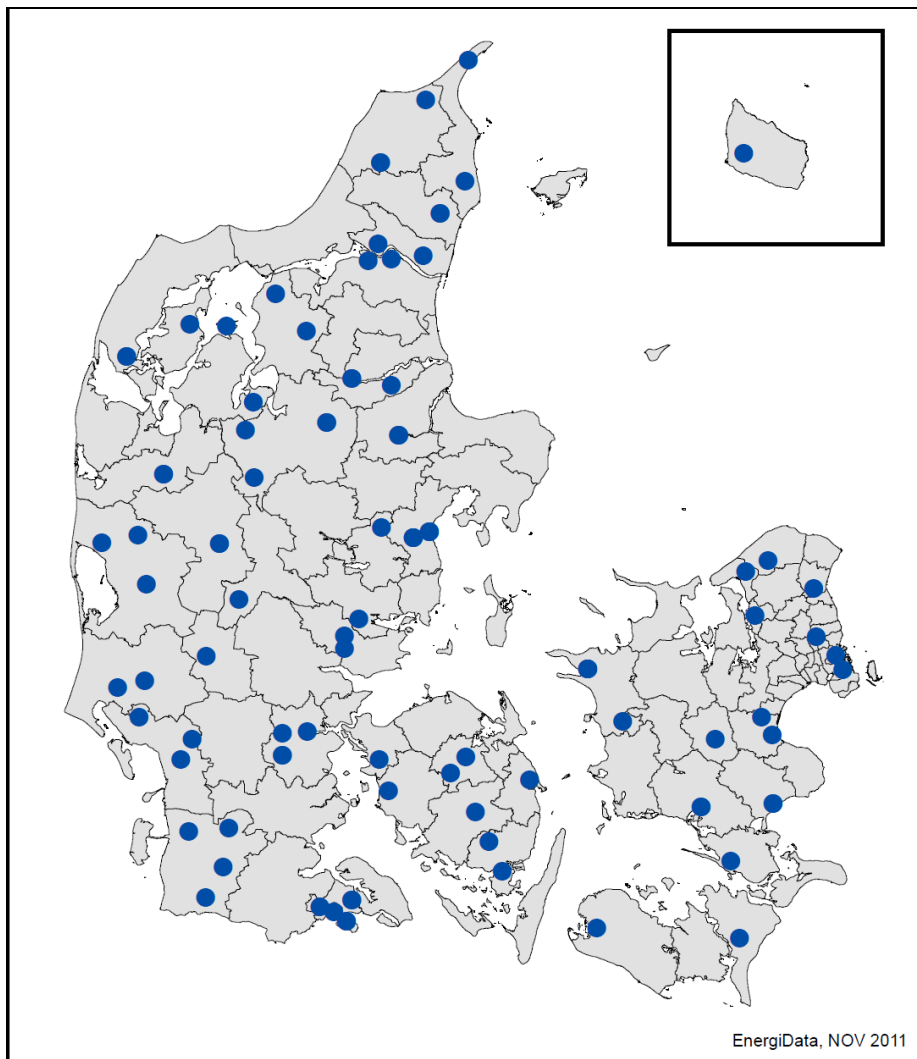
De fremstillingsvirksomheder, som belastes mest af finansieringsmodellen, er generelt de virksomheder, som i dag enten ikke betaler energiafgifter for energi anvendt til proces eller betaler EU's minimumsafgift. (virksomheder med følgende processer: metallurgiske, mineralogiske, kemisk reduktion og elektrolyse samt gartnerier) samt virksomheder med et stort gas- eller elforbrug. Virksomheder med et stort elforbrug belastes dog ikke af afgifter på forbrug over 100 GWh.

Der kan i forlængelse af ovenstående ikke konkluderes entydigt på, hvordan den enkelte virksomhed påvirkes af det samlede udspil, da det kræver detaljerede oplysninger om den enkelte virksomheds energiforbrug samt deres muligheder for at omstille til VE og gennemføre energibesparelser.

Geografisk distribution af forskellige typer virksomheder

Det har ikke været muligt at lave en detaljeret geografisk fordeling mellem de virksomheder, som får nettofordele eller nettoulempelser ved udspillet, idet dette beror på en konkret vurdering af den enkelte virksomheds energiforbrug og forsyningsform. Det kan dog konstateres, at de store energiforbrugende *fremstillingsvirksomheder* er spredt jævnt ud over landet (jf. figur 2), hvorimod *serviceerhvervene* særligt er koncentreret om de større byer.

Figur 2: Placering af de mest energiforbrugende virksomheder med tung proces (kilde: Energistyrelsen)

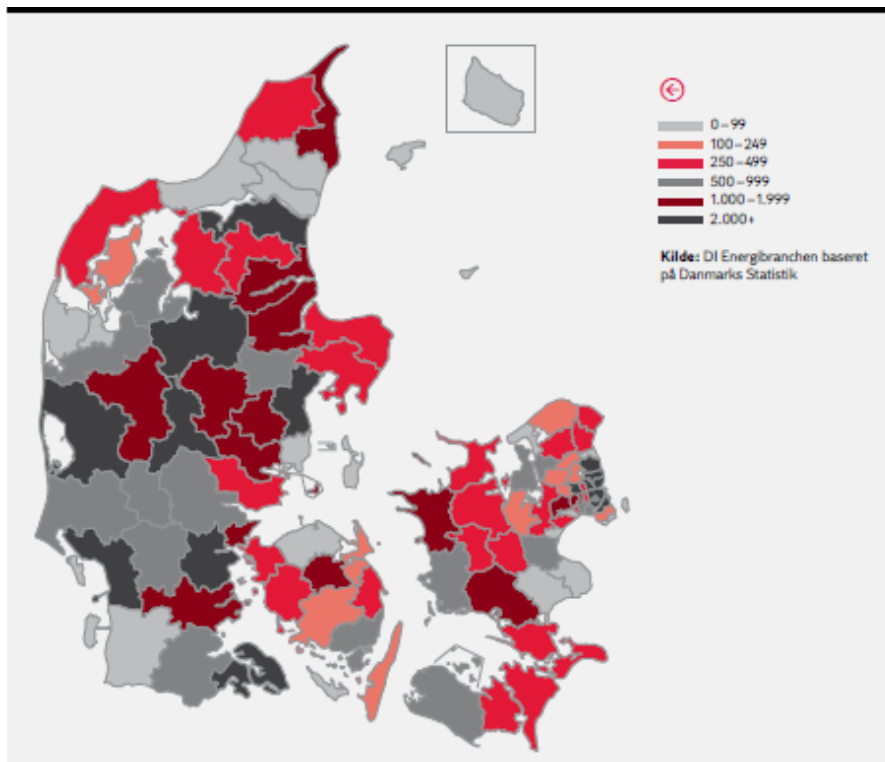
(Kilde: Energistyrelsen, 2007-data)

Cleantechvirksomheder

Cleantechvirksomhederne er den gruppe, som mest entydigt vil kunne opnå fordele ved initiativerne i Vores Energi. Investeringerne i energieffektivitet og vedvarende energi som konsekvens af initiativerne vil skabe øget efterspørgsel i samfundet bredt, men vil i særlig grad øge efterspørgslen hos cleantechvirksomheder og virksomheder involveret i energirenovering, f.eks. lokale håndværkere.

Den geografiske fordeling af cleantechvirksomheder er bl.a. forsøgt kortlagt af Dansk Industri. I den forbindelse blev det konkluderet, at cleantechvirksomhederne er stærkt repræsenteret i Hovedstaden samt i områderne omkring Kalundborg, Sønderjylland og Midt- og Vestjylland, men også at der er mange cleantecharbejdspladser i andre områder i Danmark (DI, december 2010), jf. også figur 3.

Figur 3: Beskæftigede i cleantech, fordelt på kommuner (kilde: Dansk industri, december 2010)

Konklusion

For husholdningerne gælder, at forskellene mht. belastning og gevinster knytter sig til opvarmningsform, og at individuel opvarmning alt andet lige vil opleve den største økonomiske belastning – med mindre mulighederne for konvertering udnyttes.

For så vidt angår erhverv er det ikke muligt at konkludere entydigt på den geografiske belastning. Det skyldes dels, at en vurdering af nettobelastning afhænger af den konkrete virksomheds energiforbrug og afgiftsmæssige status, dels at der ikke er en klar geografisk profil hverken for fremstillingserhverv eller cleantechvirksomheder.

I forhold til Energistrategi 2050 er der i Vores energi tale om en øget stigning i PSO og nettarif såvel som i forsyningssikkerhedsafgiften. Samlet set øges finansieringsbehovet med 1,9 mia. kr. fuldt indfaset i 2020 i forhold til Energistrategi 2050. Dette øgede finansieringsbehov modsvares til dels af den grønne renoveringspulje til boliger, energiselskabernes øgede energispareindsats samt den grønne erhvervsordning med tilskud til VE. Der skabes dermed et større incitament for den enkelte husstand eller virksomhed til at agere, dvs. gennemføre energieffektivisering og/eller konvertering, men omvendt også en større belastning for de husholdninger og erhverv, som ikke benytter de nye muligheder. Det er ikke muligt at konstatere en geografisk betydning heraf.